Euroopa Parlament
2024-2029

Väliskomisjon

2024/2051(INI)

20.3.2025

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: eelarvekomisjon

liidu uuendatud pikaajalise eelarve kohta muutuvas maailmas
(2024/2051(INI))

Arvamuse raportöör: Hilde Vautmans

PA_NonLeg

MUUDATUSETTEPANEKUD

Väliskomisjon esitab eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud :

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu preambulit, artikli 24 lõiget 1 ja artikli 42 lõiget 2 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 2 lõiget 4,

Muudatusettepanek 2

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 13 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse 11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsiooni,

Muudatusettepanek 3

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 13 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 5. märtsi 2024. aasta ühisteatist „Uus Euroopa kaitsetööstuse strateegia: ELi valmisoleku saavutamine reageerimisvõimelise ja kerkse Euroopa kaitsetööstuse abil“ (JOIN(2024)0010),

Muudatusettepanek 4

Resolutsiooni ettepanek

Põhjendus A

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
A. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 311 kohaselt peab liit end varustama oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega;	A. ***arvestades, et liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja kodanike hüvangut;*** arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 311 kohaselt peab liit end varustama oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega;

Muudatusettepanek 5

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus C

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
C. arvestades, et liidu eelarve kaudu tehtavad kulutused, kui need on mõjusalt suunatud, kooskõlas liidu poliitiliste prioriteetidega ja koordineeritud riigi tasandi kulutustega, aitavad hoida ära ühtse turu killustumise ja suurendada avaliku sektori investeeringute üldist mõju; arvestades, et avaliku sektori investeeringud on olulised erainvesteeringute stimuleerimiseks;	C. arvestades, et liidu eelarve kaudu tehtavad kulutused, kui need on mõjusalt ***liidu liikmesriikidesse ja liidust väljapoole*** suunatud, kooskõlas liidu poliitiliste prioriteetidega ja koordineeritud riigi tasandi kulutustega, aitavad hoida ära ühtse turu killustumise, suurendada avaliku sektori investeeringute üldist mõju ***ning edendada maailmas rahu, julgeolekut ja progressi***; arvestades, et avaliku sektori investeeringud on olulised erainvesteeringute stimuleerimiseks;

Muudatusettepanek 6

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus G

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
G. arvestades, et olukord, milles komisjon koostab oma ettepanekud 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohta, on samavõrra keeruline, kuna väljakujunenud ülemaailmne ja geopoliitiline kord muutub kiiresti ja radikaalselt ning liidu eelarvet tuleb sellele vastavalt muuta;	G. arvestades, et olukord, milles komisjon koostab oma ettepanekud 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohta, on samavõrra keeruline, kuna väljakujunenud ülemaailmne ja geopoliitiline kord muutub kiiresti ja radikaalselt ning liidu eelarvet tuleb sellele vastavalt muuta; ***arvestades, et EL peab lähtuma terviklikust põhimõttest,***

	mille kohaselt kõik välistegevuse rahastamisprogrammid peaksid sisaldama julgeolekumõõdet; arvestades, et liidu territoriaalne terviklikkus võidakse idatiival enne 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku lõppu ohtu seada;

Muudatusettepanek 7

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus G a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ga. arvestades uut geopoliitilist reaalsust, mida iseloomustab intensiivse sõjategevuse naasmine Euroopasse ja kõige äärmuslikumate sõjaliste stsenaariumide tõenäosus Euroopa maailmajaos, peab 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik võimaldama ELil valmistuda võimalikuks sõjaliseks agressiooniks oma territooriumil enne käesoleva kümnendi lõppu;

Muudatusettepanek 8

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus G b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Gb. arvestades, et 2022. aasta märtsi Versailles' deklaratsioonis on liikmesriigid ühiselt lubanud suurendada märkimisväärselt kaitsekulutusi ja investeerida koostööl põhinevasse kaitsevõimesse ning ühisprojektidesse ja ühishangetesse;

Muudatusettepanek 9

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
H. arvestades, et eelarve vajakajäämiste korvamiseks on leitud arvukalt kaudlahendusi, mis teevad eelarve läbipaistmatumaks, kahjustades parlamendi rolli seadusandja, eelarvepädeva institutsiooni ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina ning täitevvõimu vastutusele võtjana;	H. arvestades, et eelarve vajakajäämiste korvamiseks on leitud arvukalt kaudlahendusi, mis teevad eelarve läbipaistmatumaks, kahjustades parlamendi rolli seadusandja, eelarvepädeva institutsiooni ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina ning täitevvõimu vastutusele võtjana; ***arvestades, et välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas tuleb austada institutsioonilist tasakaalu nõukogu ja Euroopa Parlamendi eelarvefunktsioonide vahel;***

Muudatusettepanek 10

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. rõhutab, et 2027. aasta järgset pikaajalist eelarvet tuleb kavandada ja rahastada nii, et see võimaldaks liidul saavutada oma poliitikaeesmärgid, tegeleda lisanduvate probleemidega, millega ta silmitsi seisab, hallata ja tagasi maksta oma võlga jätkusuutlikult, reageerida ***šokkidele ja kriisidele*** ning kohaneda muutuvate kuluvajadustega;	1. rõhutab, et 2027. aasta järgset pikaajalist eelarvet tuleb kavandada ja rahastada nii, et see võimaldaks liidul saavutada oma poliitikaeesmärgid***, olla vastupanuvõimeline***, tegeleda lisanduvate probleemidega, millega ta silmitsi seisab, hallata ja tagasi maksta oma võlga jätkusuutlikult, ***valmistuda šokkideks ja kriisideks ning neile*** reageerida ning kohaneda muutuvate kuluvajadustega;

Muudatusettepanek 11

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. on veendunud, et konkurentsivõime suurendamine, majanduse CO_2 heite vähendamine ja liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning pikaajalise, kestliku ja kaasava	6. on veendunud, et ***ELi kaitsealane suveräänsus,*** konkurentsivõime suurendamine, majanduse CO_2 heite vähendamine ja liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning

majanduskasvu ning vastupidavama majandus ja ühiskonna tagamiseks hädavajalikud;

pikaajalise ***julgeoleku,*** kestliku ja kaasava majanduskasvu ning vastupidavama majanduse ja ühiskonna tagamiseks hädavajalikud;

Muudatusettepanek 12

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 10

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. nõuab tungivalt, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tehtaks rohkem, et maksimeerida Euroopa Investeerimispanga grupi rolli potentsiaali (koos teiste rahvusvaheliste ja riiklike finantsasutustega) laenude andmisel sellistes strateegilistes poliitikavaldkondades nagu kliimameetmed ning viimasel ajal ka ***kahesuguse kasutusega*** kaitseprojektid;	10. nõuab tungivalt, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tehtaks rohkem, et maksimeerida Euroopa Investeerimispanga grupi rolli potentsiaali (koos teiste rahvusvaheliste ja riiklike finantsasutustega) laenude andmisel sellistes strateegilistes poliitikavaldkondades nagu kliimameetmed ning viimasel ajal ka kaitseprojektid;

Muudatusettepanek 13

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 12

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
12. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleks tunduvalt suurendada energia-, transpordi- ja digitaristu rahastamist, seades prioriteediks piiriülesed ühendused ning riiklikud ühendused, millel on Euroopa lisaväärtus; on seisukohal, et sellise taristu arendamine käib käsikäes ühtse turu süvendamisega;	12. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleks tunduvalt suurendada energia-, transpordi- ja digitaristu rahastamist, seades prioriteediks piiriülesed ühendused***, kahesugune kasutus*** ning riiklikud ühendused, millel on Euroopa lisaväärtus; on seisukohal, et sellise taristu arendamine käib käsikäes ühtse turu süvendamisega;

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 16

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

16. rõhutab, et teiste suurte ülemaailmsete osalejatega konkureerimiseks peab Euroopa majandus muutuma konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks ka pakkumispoolel, suurendades tõhustatud tööstuspoliitika kaudu investeeringuid liidu avatud strateegilisse autonoomiasse ning keskendudes strateegilistele sektoritele ja elutähtsatele tehnoloogiatele, et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest;	16. rõhutab, et teiste suurte ülemaailmsete osalejatega konkureerimiseks peab Euroopa majandus muutuma konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks ka pakkumispoolel, suurendades tõhustatud tööstuspoliitika kaudu investeeringuid liidu avatud strateegilisse autonoomiasse ning keskendudes strateegilistele sektoritele ***nagu energia- ja kaitsesektor*** ja elutähtsatele tehnoloogiatele, et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest;

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 17 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	17a. juhib tähelepanu sellele, et energiasõltumatus on ELi julgeoleku jaoks otsustava tähtsusega; nõuab rahalistesse stiimulitesse investeerimist liikmesriikides, kes investeerivad strateegilise energiataristu arendamisse, eelkõige taastuvenergia projektidesse, mis vähendavad sõltuvust Venemaast ja teistest strateegilise riskiga tarnijatest;

Muudatusettepanek 16

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 20

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
20. tuletab meelde, et Venemaa agressioonisõjal Ukraina vastu on olnud märkimisväärsed majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed, eelkõige ***Venemaaga*** piirnevatele liikmesriikidele; nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus toetataks neid piirkondi;	20. tuletab meelde, et Venemaa agressioonisõjal Ukraina vastu on olnud märkimisväärsed majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed, eelkõige ***Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga*** piirnevatele liikmesriikidele; nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus toetataks neid piirkondi;

Muudatusettepanek 17

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
25. tuletab meelde, et julgeolek on liidu jõukuse ***ja*** sotsiaalse mudeli alus ning et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb oluliselt rohkem investeerida, et kaitsta liitu ***arvukate*** ohtude eest, millega see silmitsi seisab;	25. tuletab meelde, et ***rahu ja*** julgeolek on liidu ***stabiilsuse ja*** jõukuse***, ülemaailmse positsiooni ning*** sotsiaalse mudeli alus ning et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb***, nii nagu Draghi aruandes selgelt väidetakse,*** oluliselt rohkem investeerida, et kaitsta liitu ***väliste eksistentsiaalsete*** ohtude eest, millega see silmitsi seisab;

Muudatusettepanek 18

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 26

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
26. rõhutab, et Niinistö aruandest selgub, et maailmakorra killustatus, üha sagedasemad ja intensiivsemad äärmuslikud ilmastikunähtused, Venemaa põhjustatud julgeolekuoht, kasvavad ülemaailmsed pinged, hübriidkampaaniad, mis hõlmavad küberründeid, välisriigist lähtuvat infoga manipuleerimist, desinformatsiooni ja sekkumist ning rände ärakasutamist, ning terviseohud esinevad kõik samaaegselt, suurendades nii ebastabiilsust ja liidu ***haavatavust***;	26. rõhutab, et Niinistö aruandest selgub, et ***autokraatlike ja revisionistlike võimude soodustatav*** maailmakorra killustatus, üha sagedasemad ja intensiivsemad äärmuslikud ilmastikunähtused, Venemaa põhjustatud julgeolekuoht, kasvavad ülemaailmsed pinged, hübriidkampaaniad, mis hõlmavad ***sabotaaži,*** küberründeid, välisriigist lähtuvat infoga manipuleerimist, desinformatsiooni ja sekkumist ning rände ärakasutamist, ***samuti terrorism*** ning terviseohud esinevad kõik samaaegselt, suurendades nii ebastabiilsust ja ***kasutades ära*** liidu ***nõrkusi***;

Muudatusettepanek 19

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 27

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
27. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liit on etendanud olulist rolli püsiva rahu saavutamisel oma territooriumil ning peab	27. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liit on etendanud olulist rolli püsiva rahu saavutamisel oma territooriumil ning peab

samas vaimus jätkama, kohandades oma tegevust vahetus naabruses toimuva sõja tegelikkusega ning vajadusega oluliselt suurendada oma kaitsevõimet ja -valmidust, mis ületab tunduvalt praeguste assigneeringute piire;	samas vaimus jätkama, kohandades oma tegevust vahetus naabruses toimuva sõja ***uue*** tegelikkusega ning vajadusega oluliselt suurendada oma kaitsevõimet ja -valmidust, mis ületab tunduvalt praeguste assigneeringute piire; ***tuletab meelde vajadust võtta kasutusele vahendid, millega edendatakse ühist strateegilist julgeoleku- ja kaitsekultuuri ja edendatakse liikmesriikidevahelist ühtekuuluvust ning tagatakse luureteabe jagamine liikmesriikidelt ELi tasandile ja selle hindamine ning koordineeritud reageerimise ohtudele, millega liit silmitsi seisab; nõuab seetõttu tungivalt, et Euroopa Ülemkogu toetaks viivitamata kaitsekoostöö liidu loomist;***

Muudatusettepanek 20

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 28

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
28. ***märgib, et*** komisjoni ***presidendi sõnul ulatub kaitsekulutuste puudujääk järgmisel kümnendil praeguse seisuga 500 miljardi euroni***; rõhutab***, et liidu eelarve üksi ei suuda puudujääki täita, kuid tal tuleb selles etendada olulist rolli***;	28. ***rõhutab, et riikliku ja kollektiivse kaitse eesmärgid eeldavad märkimisväärsete investeeringute tegemist riiklikul tasandil, mis*** komisjoni ***hinnangul moodustavad mitu protsenti SKPst***; rõhutab ***vajadust pikaajaliste investeeringute järele kaitsevõimesse, et parandada strateegilist autonoomiat, liikmesriikidevahelist ühtekuuluvust ja liidu kaitsevalmidust***; ***rõhutab, kui oluline on luua julgeolekuinvesteeringute jaoks selge ja läbipaistev juhtimisstruktuur, et vältida Euroopa tasandil killustatust ja pingutuste dubleerimist;***

Muudatusettepanek 21

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 29

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
29. rõhutab, kui oluline on Euroopa	29. rõhutab, kui oluline on

kaitsesektori jaoks konkurentsivõimeline ja vastupidav tehnoloogiline ja tööstuslik baas, ning on seisukohal, et ***ühised*** ELi tasandi investeeringud kaitsevaldkonda ***võivad tekitada mastaabisääst***u ja seega märkimisväärse kokkuhoiu liikmesriikide jaoks ning ***aidata*** tagada ***varustuse ja süsteemide*** koostalitlusvõime; juhib tähelepanu liidu kaitsetööstuse otsetoetuste vajadusele, millega ühtlasi luuakse kvaliteetseid kõrge kvalifikatsiooniga töökohti;	konkurentsivõimeline ja vastupidav tehnoloogiline ja tööstuslik baas***, mis on autonoomne ega sõltu Euroopa-välistest osalejatest,*** ning on seisukohal, et ELi tasandi investeeringud kaitsevaldkonda ***peaksid tekitama mastaabi- ja mitmekülgsussäästu*** ja seega märkimisväärse kokkuhoiu liikmesriikide jaoks ning ***aitama*** tagada ***nende relvajõudude*** koostalitlusvõime ***ja efektiivsuse***;

Muudatusettepanek 22

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 29 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	29a. juhib tähelepanu vajadusele toetada otse liidu kaitsetööstust, alates VKEdest kuni peatöövõtjateni, ning kaitsealast koolitust ja haridust, luues seeläbi kvaliteetseid kõrge kvalifikatsiooniga töökohti ning kasutades ära tasakaalustatud ja strateegilise Euroopa kaitseökosüsteemi kogu potentsiaali, eelkõige selleks, et vältida konkurentsi liikmesriikide vahel ning võidelda dubleerimise ja killustatuse vastu; rõhutab, kui oluline on tagada see, et ELi ühised kaitsevaldkonna hankealgatused tooksid kasu mitte ainult peamistele kaitsetööstuses osalejatele, vaid ka teistele äriühingutele, sealhulgas VKEdele, keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ja nendest kategooriatest välja jäävatele ettevõtjatele, mis on märkimisväärselt väiksemad kui rahvusvahelised äriühingud, kes võivad tegutseda ühistes võimete arendamise algatustes peatöövõtjatena, tugevdades seeläbi kogu tarneahelat ning edendades kaitsesektoris innovatsiooni ja konkurentsivõimet; nõuab kooskõla Draghi ja Niinistö aruannetes esitatud soovitustega, et loodaks tasakaalustatud ja strateegiline

Euroopa kaitseökosüsteem;

Muudatusettepanek 23

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 30

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
30. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on ***eelarves toetada sõjaväelist liikuvust, millega ajakohastatakse kahesuguse kasutusega (nii tsiviil- kui ka sõjaline eesmärk) taristut ning aidatakse seeläbi kaasa*** liidu ***kaitsevõimele***;	30. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on ***suurendada mitmeaastases finantsraamistikus sõjaväelisele liikuvusele, transpordi-, energia- ja andmetaristule, nende ajakohastamisele ja hooldamisele, kodanikukaitsele, koostööl põhinevale teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile sõjalistel ja tsiviileesmärkidel tehtavaid eraldisi, et tugevdada*** liidu ***kaitsevõimet***;

Muudatusettepanek 24

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 30 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	30a. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama kaitse rahastamist, kasvatades võimaluse korral liikmesriikide osamakseid liidu eelarvesse, võttes kasutusele uusi omavahendeid, kasutades ära kasutamata assigneeringud ning kaaludes ühiste võlakirjade emiteerimist ja kohandades liikmesriikide eelarvestabiilsuse eeskirju; rõhutab, et hangetes tuleks keskenduda peamiselt liikmesriikide tarnijatele, et edendada tehnoloogilist suveräänsust ja aidata kaasa liidu strateegilisele autonoomiale;

Muudatusettepanek 25

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 33

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
33. rõhutab, et tänu tehnoloogia arengule on pahatahtlikel ja oportunistlikel välisosalejatel muutunud lihtsamaks levitada desinformatsiooni, sekkuda valimistesse ja panna toime küberründeid, millega kahjustatakse liidu huve; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb investeerida küberturvalisuse suurendamisse; juhib sellega seoses tähelepanu digi- ja meediapädevuse ning kriitilise mõtlemise tähtsusele ning vajadusele jätkata liidu eelarvetoetust nende valdkondade algatustele;	33. rõhutab, et tänu tehnoloogia arengule on pahatahtlikel ja oportunistlikel välisosalejatel muutunud lihtsamaks levitada desinformatsiooni, sekkuda valimistesse ja panna toime küberründeid, millega kahjustatakse liidu huve; ***tunnistab, et küberturvalisus ja tehnoloogiline innovatsioon on ELi ülemaailmse konkurentsivõime ja julgeoleku olulised komponendid; nõuab lisainvesteeringute tegemist kujunemisjärgus tehnoloogiatesse, nagu tehisintellekt ja kvantarvutus, et tagada ELi juhtpositsioon nendes strateegilistes sektorites ja tegeleda pidevalt muutuvate ohtudega; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb näha ette investeeringud küberturvalisuse suurendamiseks, et võidelda desinformatsiooni leviku vastu kiirete, mõjusate ja koordineeritud leevendusmeetmete abil; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on tugevdada liidu strateegilise kommunikatsiooni suutlikkust;***

Muudatusettepanek 26

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 33 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	33a. rõhutab, et oluline on arendada välja Euroopa uus suutlikkus hübriidsõja ning üha sagenevate välisriigist lähtuvate teabe manipuleerimise ja sekkumise juhtumite kontekstis; rõhutab tungivat vajadust rahaliste vahendite järele, et mõjusalt suurendada vastupanuvõimet nii ELi institutsioonide peakorterites kui ka kolmandates riikides asuvates ELi delegatsioonides; rõhutab, et vaba ja sõltumatut meediat tuleks käsitada Euroopa vastupanuvõime põhielemendina, kaitstes seeläbi mitte ainult teabe vaba liikumist, vaid ka

	Euroopa kodanike demokraatlikku mõtteviisi, oskust kriitiliselt mõelda ja teha teadlikke otsuseid; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on suurendada investeeringuid sõltumatusse ajakirjandusse, faktikontrolli algatustesse, digi- ja meediapädevuse ning kriitilise mõtlemisvõime arendamisse, mis kaitseks desinformatsiooni, välisriigist lähtuva teabega manipuleerimise ja valimistesse sekkumise eest;

Muudatusettepanek 27

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 34

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
34. rõhutab, kui oluline on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus jätkata ELi välispiiride tõhusa kaitse rahastamist; ***rõhutab vajadust*** võidelda inimkaubanduse võrgustike vastu ning tegeleda hübriidrünnakutega ja rändajate ärakasutamisega, eelkõige kolmanda riigi või vaenuliku valitsusvälise osaleja poolt;	34. rõhutab, kui oluline on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus jätkata ELi välispiiride tõhusa kaitse rahastamist ***ja ehitada näiteks välja kaitseliin „East Shield“***; rõhutab vajadust võidelda inimkaubanduse võrgustike vastu***; nõuab terviklikku lähenemist julgeolekule, mis ühendaks diplomaatia, arengu, ebavõrdsuse vähendamise ja julgeolekukoostöö, millega tagatakse, et ELi välispoliitika aitaks suurendada stabiilsust, ning inimõiguste kaitse ja kaasava valitsemistava edendamist; toonitab, kui tähtis on*** võidelda hübriidrünnakute ja rändajate ärakasutamise vastu, eelkõige kolmanda riigi või vaenuliku valitsusvälise osaleja poolt;

Muudatusettepanek 28

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 35

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
35. rõhutab, et suurenenud ülemaailmse ebastabiilsuse kontekstis peab liit jätkama konstruktiivset koostööd kolmandate	35. rõhutab, et suurenenud ülemaailmse ebastabiilsuse kontekstis peab liit jätkama konstruktiivset koostööd kolmandate

riikidega ning toetama kooskõlas oma väärtustega rahu, stabiilsust, jõukust, julgeolekut, demokraatiat ja kestlikku arengut kogu maailmas;

riikidega ning toetama kooskõlas oma väärtuste ***ja rahvusvaheliste kohustustega*** rahu, stabiilsust, jõukust, julgeolekut***, inimõigusi***, demokraatiat ning kestlikku arengut kogu maailmas; ***rõhutab vajadust tagada, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus nähtaks ette demokraatia toetamise ja inimõiguste kindel ja sihtotstarbeline rahastamine, pidades eelkõige silmas kasvavat ülemaailmset suundumust autoritaarsuse suunas;***

Muudatusettepanek 29

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 36

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
36. peab kahetsusväärseks asjaolu, et praeguses mitmeaastases finantsraamistikus on välistegevus olnud alarahastatud, mis on toonud kaasa märkimisväärse vajaduse kasutada erivahendeid ja suurendada eraldisi vahehindamise käigus; märgib eelkõige, et humanitaarabi rahastamine on olnud kahetsusväärselt ebapiisav, mis on põhjustanud rutiinse vajaduse hädaabireservi kasutada;	36. ***märgib, et geopoliitiliste kriiside tõttu, nagu Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu või olukord Gazas, on märkimisväärselt suurenenud surve praeguse rubriigi 6 eelarvele;*** peab kahetsusväärseks asjaolu, et praeguses mitmeaastases finantsraamistikus on välistegevus olnud alarahastatud, mis on toonud kaasa märkimisväärse vajaduse kasutada erivahendeid ja suurendada eraldisi vahehindamise käigus***, milles raames ei arvestatud Euroopa Parlamendi poolt esile tõstetud vajadusi***; ***kordab tungivat vajadust suurendada rahastamist ja tugevdada ELi geopoliitilist positsiooni, eelkõige kriisist mõjutatud piirkondades, kus vajadused on kõige suuremad, nagu Lähis-Ida ja Ukraina; on seisukohal, et välistegevuse rahastamisvahendeid ei tohiks ümber paigutada ega kasutada erivahendeid ning kiireloomulistel juhtudel tuleks kasutada hädaabireserve;*** märgib eelkõige, et humanitaarabi rahastamine on olnud kahetsusväärselt ebapiisav, mis on põhjustanud rutiinse vajaduse hädaabireservi kasutada; ***toonitab, kui oluline on eespool nimetatud vahendite raames läbipaistvus, jälgitavus ja aruandekohustus ning Euroopa***

Parlamendi mõjus järelevalve;

Muudatusettepanek 30

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 37

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
37. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb jätkata kõige pakilisemate ülemaailmsete probleemide ***lahendamist alates*** kliimamuutuste ***vastu võitlemisest kuni abi andmiseni loodusõnnetuste korral, ülemaailmse*** toiduga kindlustatuse ***tagamise, tervishoiusüsteemide parandamise, vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamise ning konkurentsivõime ja ülemaailmsete tarneahelate turvalisuse suurendamiseni***; rõhutab eelkõige vajadust toetada liidu lõuna- ja idanaabruse riike;	37. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb jätkata kõige pakilisemate ülemaailmsete probleemide***, sealhulgas humanitaarkriiside,*** kliimamuutuste ***ja*** toiduga kindlustatuse ***lahendamist, kaitstes samal ajal inimõigusi ja demokraatiat, parandades tervishoiusüsteeme, vähendades vaesust ja ebavõrdsust ning aidates kaasa ülemaailmse tarneahela stabiilsusele***; rõhutab eelkõige vajadust toetada liidu lõuna- ja idanaabruse riike; ***toetab sihtotstarbelist rahastamist, et tugevdada piirkondlikku julgeolekut, institutsioonilise arengu ja koostöö alase suutlikkuse suurendamist rände valdkonnas, mis on rangelt tingimuslik ja seotud ELi ja rahvusvahelise õiguse ning ELi väärtuste täieliku järgimisega; nõuab kindlat, piisavat ja prognoositavat toetust osalejatele, kes annavad abi, et saavutada Lähis-Ida piirkonnas pikaajaline stabiilsus ja julgeolek; nõuab, et pärast poliitilise kokkuleppe saavutamist Gaza ülesehitamiseks töötataks välja Ukraina rahastuga sarnane vahend, mis on mõeldud Gaza ülesehitamiseks; nõuab demokraatia toetamise, eelkõige valimisvaatlusmissioonide ja Euroopa demokraatia rahastu rahastamise suurendamist;***

Muudatusettepanek 31

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 38

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana kooskõlas liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi ja põhiväärtusi;	38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana ***kooskõlas*** Pariisi ***kokkuleppe täitmisega võetud kohustustega ja*** liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi***, soolist võrdõiguslikkust ja naiste võimestamist, diskrimineerimiskeeldu*** ja põhiväärtusi; ***nõuab ühtlustatud välispoliitika vahendi kasutusele võtmist, millega toetatakse naisorganisatsioone ja soolist võrdõiguslikkust; rõhutab, et olukorras, kus Ameerika Ühendriigid on rahastamise peatanud, peab EL võtma vastutuse kodanikuühiskonna ja demokratiseerimispüüdluste piisava rahastamise eest kogu maailmas;***

Muudatusettepanek 32

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 39

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
39. rõhutab, et võttes arvesse humanitaarkriiside ulatust ja üleilmsete probleemide kasvu, tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus humanitaarabi rahastamist märkimisväärselt suurendada ja muuta see prognoositavamaks***,*** ning ***et*** selle kasutamine peab jääma üksnes vajaduspõhiseks;	39. rõhutab, et võttes arvesse humanitaarkriiside ***järjest suuremat*** ulatust ja üleilmsete probleemide kasvu, tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus humanitaarabi rahastamist märkimisväärselt suurendada***, see peab vastama suurenevatele vajadustele ja olema prognoositavam*** ning selle kasutamine peab jääma üksnes vajaduspõhiseks; ***rõhutab vajadust säilitada konkreetsed ELi humanitaarabi vahendid ja vältida võimalikku ühendamist; võtab teadmiseks ebakindluse seoses Ameerika Ühendriikide tulevaste kohustustega, mis tuleks kompenseerida;***

Muudatusettepanek 33

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 40

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
40. rõhutab, et olukorras, kus ülemaailmsed osalejad kasutavad kaubanduses valitsevat vastastikust sõltuvust üha enam majanduslikuks survestamiseks, peab liit suurendama enda strateegiliste huvide kaitsmise ja edendamise suutlikkust, töötama survestamise vastu välja jõulisemad vahendid ja tagama oma partnerlustes tõelise vastastikkuse;	40. rõhutab, et olukorras, kus ülemaailmsed osalejad kasutavad kaubanduses valitsevat vastastikust sõltuvust üha enam majanduslikuks survestamiseks, peab liit suurendama enda strateegiliste huvide kaitsmise ja edendamise suutlikkust***, mitmekesistama oma poliitilisi ja kaubanduslikke liite kolmandate riikidega ja tarneahelaid ja lahendama tulemuslikult kolmandatest riikidest ülemäärase sõltuvuse probleemi***, töötama survestamise vastu välja jõulisemad vahendid ja tagama oma partnerlustes tõelise vastastikkuse;

Muudatusettepanek 34

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 40 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	40a. nõuab strateegia „Global Gateway“ raames pakutavate võimaluste tõhustamist integreeritud riigipakettide kaudu, milles on ühendatud taristuinvesteeringud, kaubandus ja makromajanduslik toetus, saavutades ühtlasi tulemusi arengu valdkonnas, sh vaesuse vähendamisel; rõhutab, et järgmine rahastamisvahend peaks tagama prognoositavuse, et arendada pikaajalisi ja vastastikku kasulikke partnerlusi; nõuab Euroopa-Aafrika taristurahastu loomist;

Muudatusettepanek 35

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 41

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
41. on seisukohal, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik on määrava tähtsusega liidu laienemise ***ja kandidaatriikide ühinemise*** ettevalmistamisel; tuletab meelde, et kandidaatriikide ja ELi stabiilsus, julgeolek ja demokraatia vastupanuvõime on lahutamatult seotud ning nõuavad püsivaid strateegilisi investeeringuid, et toetada ühtlustamist liidu standarditega;	41. on seisukohal, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik on määrava tähtsusega liidu laienemise ettevalmistamisel ***ja selle tagamisel, et ELi kandidaatriigid saaksid oma institutsioonide ja majanduse ümberkorraldamiseks struktureeritud rahalist toetust***; tuletab meelde, et kandidaatriikide ja ELi stabiilsus, julgeolek ja demokraatia vastupanuvõime on lahutamatult seotud ning nõuavad püsivaid strateegilisi investeeringuid, et toetada ühtlustamist liidu standarditega; ***toonitab, kui oluline on lõimida ELi kandidaatriigid ELi siseturu ja ELi poliitiliste struktuuridega ning tagada piisavad vahendid kodanikuühiskonna ja sõltumatu meedia toetamiseks; rõhutab, et ELi kohalolek kandidaatriikides on oluline mitte ainult seetõttu, et need riigid on ELi peamised partnerid, vaid ka seetõttu, et mis tahes vaakum võib julgustada Venemaad ja Hiinat tugevdama oma mõju;***

Muudatusettepanek 36

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 42

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
42. juhib tähelepanu vajadusele anda strateegiliselt suunatud toetust ühinemiseelsele tegevusele ning majanduskasvule ja investeeringutele; on seisukohal, et 2027. aasta järgset abi tuleks anda nii toetuste kui ka laenudena; on sellega seoses veendunud, et tulevane raamistik peaks võimaldama uuenduslikke rahastamismehhanisme, sealhulgas laenamist kandidaatriikidele nn manööverdamisruumi arvelt (omavahendite ja mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade vahe);	42. ***kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku luua järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusajaks ühinemiseelse abi instrument, millesse lõimitakse uued vahendid, et vältida kattuvusi, ning mis hõlmab kõiki kümmet laienemisprotsessis osalevat riiki ja mis peaks tagama tugeva institutsioonilise ja majandusliku valmisoleku saada ELi liikmeks; rõhutab, et kandidaatriikide sisuliseks järkjärguliseks integreerimiseks ELiga tuleb eraldada piisavad eelarvevahendid;*** juhib tähelepanu vajadusele anda strateegiliselt suunatud toetust ühinemiseelsele tegevusele ning

majanduskasvule ja investeeringutele; on seisukohal, et 2027. aasta järgset abi tuleks anda nii toetuste kui ka laenudena; on sellega seoses veendunud, et tulevane raamistik peaks võimaldama uuenduslikke rahastamismehhanisme, sealhulgas laenamist kandidaatriikidele nn manööverdamisruumi arvelt (omavahendite ja mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade vahe)***, millega antakse tugev poliitiline signaal, et kandidaatriikide integreerimine on ELi jaoks oluline***;

Muudatusettepanek 37

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 43

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
43. rõhutab, et rahaline toetus peab sõltuma reformide elluviimisest ja liidu väärtuste järgimisest; rõhutab sellega seoses vajadust tugeva juhtimismudeli järele, mis tagaks parlamentaarse aruandekohustuse, järelevalve ja kontrolli;	43. rõhutab, et rahaline toetus peab sõltuma reformide elluviimisest ja liidu väärtuste järgimisest; rõhutab sellega seoses vajadust tugeva juhtimismudeli järele, mis tagaks parlamentaarse aruandekohustuse, järelevalve ja kontrolli ***ning tõhustatud tingimuslikkuse mehhanismi, mis põhineb paremal õigusriigi olukorda käsitleval aruandlusel ja selgetel kriteeriumidel, eriti tugeval ja toimival pettustevastasel struktuuril***; ***on seisukohal, et laienemisprotsessis osalevate riikide kodanikuühiskonna toetamine ei tohiks sõltuda valitsuse reformide edenemisest;***

Muudatusettepanek 38

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
44. toonitab, et Ukrainale antav ühinemiseelne toetus peab olema eraldatud rahalisest abist, mida antakse ülesehitamiseks ja sõjajärgseks	44. toonitab, et Ukrainale antav ühinemiseelne toetus peab olema eraldatud rahalisest abist, mida antakse ülesehitamiseks ja sõjajärgseks

taastumiseks, mille puhul on vajadused palju suuremad ja nõuavad kooskõlastatud rahvusvahelisi jõupingutusi, kus liidu eelarve kaudu antav toetus peaks moodustama olulise osa;	taastumiseks, mille puhul on vajadused palju suuremad ja nõuavad kooskõlastatud rahvusvahelisi jõupingutusi, kus liidu eelarve kaudu antav toetus peaks moodustama olulise osa; ***nõuab sihtotstarbelist ülesehitusfondi Ukraina jaoks ja Venemaa külmutatud varade kasutamist Ukraina ülesehitamiseks;***

Muudatusettepanek 39

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	44a. toonitab vajadust tugevdada ennetava välispoliitika vahendina ELi proaktiivset diplomaatiat, sealhulgas vahendustegevust ja dialoogi; nõuab edaspidise rahastamise jätkamist, eelkõige rahuvahenduseks, dialoogi- ja lepituspüüdlusteks, eeskätt suure riskiga piirkondades, et reageerida üha suuremale nõudlusele konfliktide lahendamise algatuste järele ELi juhtimisel;

Muudatusettepanek 40

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	44b. rõhutab elujõulise kodanikuühiskonna täidetavat konstruktiivset rolli, pidades eelkõige silmas ELiga integreerumise protsessi ja seega laienemisprotsessis osalevaid riike; rõhutab sellega seoses vajadust suurendada kodanikuühiskonna sisulist kaasamist ja eelarvevahendite eraldamist kodanikuühiskonnale, eriti seal, kus kodanikuühiskonna tegutsemisruum on sulgumas, pöörates erilist tähelepanu inimõiguste kaitsjate ja ajakirjanike kaitsele; nõuab suuremat rahastamist, et

tugevdada ELi delegatsioonide ja peamiste sidusrühmade suutlikkust parandada kodanikuühiskonna edendamiseks ja kaitsmiseks olulise avaliku poliitika kavandamist ja rakendamist;

Muudatusettepanek 41

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	44c. rõhutab kandidaatriikide kodanike ja organisatsioonide tähtsust laienemisprotsessis; on veendunud, et kodanikelt kodanikele suunatud projektidel ning ELi liikmesriikide ja läbirääkijariikide vahelisel suhtlusel on oluline roll ühiskonna laienemiseks ettevalmistamisel; toonitab, et läbirääkijariikide organisatsioonid peaksid osalema riikidevahelise mõõtmega ELi eri programmides liikmesriikide organisatsioonidega võrdsetel alustel;

Muudatusettepanek 42

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	44d. toonitab, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peaks aitama tõhustada võitlust riikidevaheliste repressioonide vastu ning toetada selliste repressioonide ohvreid ELis;

Muudatusettepanek 43

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 45 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	45a. toonitab vajadust ELi sise- ja välispoliitika omavahelise suurema sidususe järele, et paremini teenida ELi huve ja toetada konkurentsivõimet; pooldab välistegevuse rahastamist, millega toetatakse uusi lahendusi keskkonnahoidliku tehnoloogia, digitaalse innovatsiooni, tervishoiu, hariduse ja rände valdkonnas, juhindudes ELi investeerimis- ja kaubanduseesmärkidest; rõhutab, kui oluline on edendada võrdseid võimalusi erasektori investeeringute jaoks;

Muudatusettepanek 44

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 45 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	45b. rõhutab, et EL peab kestlike investeerimisprogrammide kaudu süvendama koostööd tärkava turumajandusega riikide ja arenevate piirkondadega; nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus võetaks kasutusele sihipärased rahastamismehhanismid, millega edendatakse majanduskoostööd, tehnosiiret ja õigusnormide ühtlustamist peamistes partnerriikides;

Muudatusettepanek 45

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 45 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	45c. nõuab suuremat paindlikkust rahastamissuunistes, et kolmandast riigist lahkuma sunnitud organisatsioonid saaksid jätkuvalt toetust, isegi kui nad asuvad ümber ELi; usub, et kolmandates riikides teostatavate projektide jaoks

määratud rahalised vahendid peaksid olema kättesaadavad ka EList tegutsevatele organisatsioonidele, kes jätkavad seal tööd mõjutatud riigis valitseva olukorra parandamiseks;

Muudatusettepanek 46

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 45 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	45d. toonitab, et konfliktiennetus ja rahuloome tuleks lisada eesmärgina kõigisse välisrahastamisvahenditesse;

Muudatusettepanek 47

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 45 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	45e. toonitab, et eelarveeraldisi rahu, stabiilsuse ja konfliktide tõkestamise valdkondlikule programmile tuleb suurendada;

Muudatusettepanek 48

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 47

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
47. rõhutab, et ebastabiilsus ***naaberpiirkondades***, vaesus, majandusarengu põhisuundumused ja demograafilised muutused ***tekitavad jätkuvalt liitu suunduvaid rändevooge, avaldades märkimisväärset survet varjupaiga- ja rändesüsteemidele***; toonitab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab toetama liidu varjupaiga- ja rändeleppe täielikku rakendamist kooskõlas	47. rõhutab, et ***üleilmne*** ebastabiilsus***, tagakiusamine, konfliktid, vägivald, inimõiguste rikkumised***, vaesus, majandusarengu põhisuundumused ja demograafilised muutused ***ning kliimamuutuste otsesed ja kaudsed mõjud tingivad selle, et maailmas on üha suurem arv sunniviisiliselt ümberasustatud inimes***i; ***rõhutab, et 71 % kõigist pagulastest ja kaitset vajavatest inimestest elavad madala ja keskmise sissetulekuga***

põhiõiguste ja ELi väärtustega; toonitab lisaks, et kooskõlas leppega tuleb rändealases koostöös kolmandate riikidega järgida ELi õigust ja rahvusvahelisi standardeid;	***riikides;*** toonitab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab ***sisaldama piisavat eelarvet kaitse ja vastuvõtu toetamiseks kolmandates riikides ning*** toetama liidu varjupaiga- ja rändeleppe täielikku rakendamist***, mille puhul juhindutakse solidaarsuse ja ülemaailmse vastutuse õiglase jagamise põhimõttest ning austatakse põhiõigusi*** kooskõlas ***liidu väärtuste ja rahvusvaheliste kohustustega***; toonitab lisaks, et kooskõlas leppega tuleb rändealases koostöös kolmandate riikidega järgida ELi õigust ja rahvusvahelisi standardeid;

Muudatusettepanek 49

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 49 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	49a. rõhutab, et oluline on tagada, et tulevase ELi abi andmine kolmandatele riikidele järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames oleks kooskõlas inimõiguste kaitse ja rahu tagamise eesmärkidega, kehtestades selleks tugevad kaitsemeetmed, et vältida olukorda, kus rahaliste vahenditega toetatakse otseselt või kaudselt terroristlikku või vägivaldset tegevust;

Muudatusettepanek 50

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 49 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	49b. rõhutab, et Euroopa Liidu eelarvest ei tohiks teha väljamakseid riikidele, kus õigusriigi põhimõtte tõendatud rikkumised seavad ohtu Euroopa Liidu rahaliste vahendite haldamise;

Muudatusettepanek 51

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 50

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
50. nõuab jõuliste õigusriigi tagamise vahendite konsolideerimist, mis tugineks taaste- ja vastupidavusrahastu praegustele tingimuslikkuse sätetele ning ühissätete määruse horisontaalsetele eeltingimustele; toonitab, et õigusriigi kaitsmise vahendite kohaldamisel on vaja palju suuremat läbipaistvust ja järjekindlust ning et Euroopa Parlamendi rolli selliste meetmete kohaldamisel ja kontrollimisel tuleb tugevdada; rõhutab lisaks, et õigusriigi põhimõtte rikkumiste hindamisel liikmesriikides on vaja vahendite järjekindlust;	50. nõuab jõuliste õigusriigi tagamise vahendite konsolideerimist, mis tugineks taaste- ja vastupidavusrahastu praegustele tingimuslikkuse sätetele ning ühissätete määruse horisontaalsetele eeltingimustele; toonitab, et õigusriigi kaitsmise vahendite kohaldamisel on vaja palju suuremat läbipaistvust ja järjekindlust ning et Euroopa Parlamendi rolli selliste meetmete kohaldamisel ja kontrollimisel tuleb tugevdada; rõhutab lisaks, et õigusriigi põhimõtte rikkumiste hindamisel liikmesriikides on vaja vahendite järjekindlust; ***tunnistab, et umbes 65 % kestliku arengu eesmärkidest eeldab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist; nõuab sihtotstarbelise eelarve taastamist kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele välistegevuse rahastamiseks, et suurendada nende rolli ELi arengupoliitikas; soovitab lõimida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused selliste ELi rahastamisvahendite nagu naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja strateegia „Global Gateway“ kasutamisse, vähendamata toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja nende rahastamisvõimalusi; toetab lokaliseerimise markerit, millega mõõta ELi meetme mõju kohalikul tasandil tulemuslikuma arengukoostöö saavutamiseks; nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus rahastatakse detsentraliseeritud koostööprogramme, näiteks kestlike linnade partnerlust, ning parandatakse partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste juurdepääsu rahastamisele; rõhutab vajadust suurendada majandusjulgeolekut, tugevdades tarneahela vastupanuvõimet, kindlustades**

kriitilise tähtsusega materjalid ja tehnoloogiad, mitmekesistades strateegilisi partnerlusi ja suurendades ELi tööstussuutlikkust stabiilse ja konkurentsivõimelise majanduse saavutamiseks;

Muudatusettepanek 52

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 53

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
53. toonitab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb tagada, et rahastamisprogrammidega täidetakse üldiselt kliima- ja elurikkuse eesmärke, edendatakse ja kaitstakse kõigi õigusi ja võrdseid võimalusi, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, toetatakse konkurentsivõimet ***ja*** tugevdatakse liidu valmisolekut ohtudeks;	53. toonitab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb tagada, et rahastamisprogrammidega täidetakse üldiselt ***digi-,*** kliima- ja elurikkuse eesmärke, edendatakse ja kaitstakse ***demokraatiat,*** kõigi ***inimõigusi*** ja võrdseid võimalusi, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, toetatakse konkurentsivõimet***, edendatakse liidu väärtusi ja kaitstakse liidu huve ning*** tugevdatakse liidu valmisolekut ohtudeks ***ja vastupanuvõimet ohtudele***;

Muudatusettepanek 53

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 56 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	56a. tuletab meelde, kui tähtis on liidu eelarve täitmisel taksonoomiamääruses määratletud põhimõte „ei kahjusta oluliselt“, vastavus humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse põhimõtetega ning ÜRO põhikirjas sätestatud individuaalse ja kollektiivse enesekaitse õigus ning nende põhimõtete järgimine;

Muudatusettepanek 54

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
57. nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks;	57. nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, ***Euroopa välisteenistus ning liidu*** organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks;

Muudatusettepanek 55

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	57a. rõhutab, et Euroopa välisteenistuse alarahastamine ohustab ELi suhteid kolmandate riikidega; rõhutab, et volatiilsed intressimäärad ja ELi delegatsioonide rahastamiskulude kasv eeldavad paindlikke lahendusi, näiteks töötasudega mitteseotud kulude ülemmäära sõltuvusse seadmine inflatsioonimäärast; rõhutab vajadust säilitada ELi delegatsioonide võrgustiku senine struktuur;

Muudatusettepanek 56

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 59

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
59. rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse IT-taristusse ja andmekaevesse võivad kaasa tuua ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist;	59. rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse ***ja turvalisse*** IT-taristusse ja andmekaevesse võivad kaasa tuua ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist;

Muudatusettepanek 57

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 66

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
66. on veendunud, et kuigi kuluprogrammides eraldatakse märkimisväärne osa rahalistest vahenditest eelnevalt seatud eesmärkidele, peaks neil säilima märkimisväärne programmisisene paindlikkusreserv, mis eraldatakse konkreetsetele poliitilistele eesmärkidele, mille üle otsustavad eelarvepädevad institutsioonid; märgib, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga luuakse sellise paindlikkusreservi mudel, kuid selle kasutuselevõtmise otsustusprotsessi ei tohi tulevases mitmeaastases finantsraamistikus korrata; juhib tähelepanu vajadusele eelarve üksikasjaliku jaotuse järele, et tagada eelarvepädevate institutsioonide otsuste asjakohasus;	66. on veendunud, et kuigi kuluprogrammides eraldatakse märkimisväärne osa rahalistest vahenditest eelnevalt seatud eesmärkidele, peaks neil säilima märkimisväärne programmisisene paindlikkusreserv, mis eraldatakse konkreetsetele poliitilistele eesmärkidele, mille üle otsustavad eelarvepädevad institutsioonid; märgib, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga luuakse sellise paindlikkusreservi mudel, kuid selle kasutuselevõtmise otsustusprotsessi ei tohi tulevases mitmeaastases finantsraamistikus korrata; juhib tähelepanu vajadusele eelarve üksikasjaliku jaotuse järele, et tagada eelarvepädevate institutsioonide otsuste asjakohasus; ***nõuab üldiselt strateegilisemat ja mõjukamat lähenemist ELi rahastustegevusele välismaal, edendades samal ajal avatud strateegilist autonoomiat;***

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT ARVAMUSE RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et ta sai arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Euroopa välisteenistus
Rahvusvahelise partnerluse peadirektoraat
Regioonide Komitee ELi ja Aafrika raporti raportöör
Search for Common Ground
UNICEF
Concord

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	18.3.2025
Lõpphääletuse tulemus	+ : 45 - : 17 0 : 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Petras Auštrevičius, Jordan Bardella, Dan Barna, Wouter Beke, Robert Biedroń, Adam Bielan, Ľuboš Blaha, Marc Botenga, Helmut Brandstätter, Sebastião Bugalho, Danilo Della Valle, Özlem Demirel, Elio Di Rupo, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Alberico Gambino, Giorgos Georgiou, Bernard Guetta, Hana Jalloul Muro, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Łukasz Kohut, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Antonio López-Istúriz White, Marion Maréchal, Costas Mavrides, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Hannah Neumann, Leoluca Orlando, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Alexander Sell, Villy Søvndal, Davor Ivo Stier, António Tânger Corrêa, Marta Temido, Hermann Tertsch, Sebastian Tynkkynen, Reinier Van Lanschot, Roberto Vannacci, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Nicola Zingaretti, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Pernando Barrena Arza, Krzysztof Brejza, Jaroslav Bžoch, Vasile Dîncu, Jan Farský, Viktória Ferenc, Mircea-Gheorghe Hava, Evin Incir, András László, Yannis Maniatis, Marjan Šarec, Claudiu-Richard Târziu, Matej Tonin, Pekka Toveri, Matthieu Valet, Thomas Waitz, Lucia Yar
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Jüri Ratas, Kristian Vigenin

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

45	+
PPE	Beke Wouter, Brejza Krzysztof, Bugalho Sebastião, Farský Jan, Fourlas Loucas, Gahler Michael, Hava Mircea-Gheorghe, Jukneviciene Rasa, Kalniete Sandra, Kohut Lukasz, Kolár Ondrej, Kovatchev Andrey, López-Istúriz White Antonio, Meimarakis Vangelis, Millán Mon Francisco José, Ratas Jüri, Stier Davor Ivo, Tonin Matej, Toveri Pekka, Zovko Zeljana
Renew	Austrevicius Petras, Barna Dan, Brandstätter Helmut, Guetta Bernard, Sarec Marjan, Vautmans Hilde, Yar Lucia
S&D	Biedron Robert, Dîncu Vasile, Di Rupo Elio, Incir Evin, Jalloul Muro Hana, Maniatis Yannis, Mavrides Costas, Mikser Sven, Picula Tonino, Sánchez Amor Nacho, Schieder Andreas, Temido Marta, Vigenin Kristian
Verts/ALE	Neumann Hannah, Satouri Mounir, Søvndal Villy, Van Lanschot Reinier, Waitz Thomas

17	-
ESN	Sell Alexander
NI	Blaha Lubos, Papadakis Kostas
PfE	Bardella Jordan, Bzoch Jaroslav, Ferenc Viktória, László András, Tânger Corrêa António, Tertsch Hermann, Valet Matthieu, Vannacci Roberto, Vilimsky Harald
The Left	Barrena Arza Pernando, Botenga Marc, Della Valle Danilo, Demirel Özlem, Georgiou Giorgos

6	0
ECR	Bielan Adam, Gambino Alberico, Maréchal Marion, Târziu Claudiu-Richard, Tynkkynen Sebastian
Verts/ALE	Orlando Leoluca

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu